

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Brno

Inspekční zpráva

Gymnázium T. G. Masaryka, Zastávka, U Školy 39

U Školy 39, 664 84 Zastávka

Identifikátor školy: 600 013 987

Zřizovatel: MŠMT ČR Karmelitská 7, Praha 1, 118 12 Praha 1 - Malá Strana

Školský úřad Brno - venkov, Rybkova 1, 61164 Brno

Termín konání orientační inspekce: 22. - 24. březen 2000

Čj.	123 062/00-11070
Signatura	o13zt201

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Gymnázium je všeobecného zaměření, v současné době vzdělává žáky ve čtyřletém, osmiletém a dobihajícím sedmiletém cyklu denního studia. Ve školním roce 1999/2000 má jedenáct tříd s 319 žáky převážně české a ojediněle slovenské národnosti. Integrované žáky škola nevykazuje. Funguje jako příspěvková organizace a ve své hlavní činnosti provozuje kromě výuky školní stravování.

Hodnocení kvality vzdělávání

Česká školní inspekce hodnotila kvalitu vzdělávání na základě kontroly dokumentace školy, studia písemných prací žáků a hospitační činnosti v níže uvedených předmětech nebo blocích předmětů. Zjištění a závěrečná hodnocení obsahují plánování, přípravu a podmínky výuky, její organizaci, formy a metody práce, motivaci a hodnocení žáků, interakci a komunikaci ve vyučovacím procesu. Plánování, příprava a podmínky výuky jsou pojaty souhrnně a předcházejí hodnocení předmětů.

Plánování a příprava výuky

Plánování a příprava výuky v jednotlivých studijních cyklech vychází ze schválených učebních dokumentů MŠMT ČR viz další významná zjištění. Disponibilní hodiny jsou využívány k posílení dotace všech sledovaných předmětů a slouží mimo jiné i k rozvíjení dovedností žáků např. formou cvičení. Pro zdokonalení úrovně výuky cizích jazyků škola nabízí volitelné předměty konverzace. V souladu s učebními osnovami jsou vypracované časově tematické plány kvalitativně však rozdílné. Některé mají jenom rámcový charakter, jiné naopak detailním zpracováním umožňují rychlou, funkční a plnohodnotnou kontrolu jejich plnění prostřednictvím předmětových komisí. Návaznost učiva mezi ročníky je zachována. Bezprostřední příprava učitelů na vyučování respektovala osnovy. Vyučovací cíle byly stanoveny s ohledem na standard vzdělávání i aktuální stav tříd z hlediska věkových a znalostních zvláštností žáků. Některé preferovaly encyklopedické znalosti, jiné naopak ve své mnohostrannosti akcentovaly výchovný aspekt učiva, činnostní pojetí výuky, spojení teorie s praxí a v důsledku toho komplexní rozvoj osobnosti. Učitelé jsou informováni o žácích se specifickými poruchami učení a chování, individuální přístup k nim byl v hodinách aplikován jen ojediněle.

Plánování a příprava výuky měly celkově velmi dobrou úroveň, učební osnovy jsou plněny.

Podmínky výuky

Výuka většiny sledovaných předmětů je zajištěna učiteli s odpovídající odbornou i pedagogickou způsobilostí a přiměřenou praxí. Bez odborné způsobilosti je částečně vyučována občanská výchova, základy společenských věd, anglický jazyk a zcela informatika a výpočetní technika. Jak prokázala hospitační činnost, absenci odborné způsobilosti nahradily znalosti učitelů doplňované kvalifikačním vysokoškolským studiem příslušného typu i příležitostnými dalšími formami vzdělávání, jejich aprobační blízkost k přidělenému předmětu, praxe i odpovědnost za kvalitu práce. I když veškerá výuka chemie, fyziky a matematiky je zajištěna kvalifikovanými učiteli, byla její úroveň částečně ovlivněna stereotypem v oblasti vyučovacích metod, které nepodporovaly rozvoj tvůrčích dovedností žáků.

Prostorové a materiální podmínky umožňují plně realizovat vzdělávací program sledovaných předmětů. K výuce sloužily jak standardně zařízené kmenové třídy i funkčně

vybavené odborné učebny účelně využívanou audiovizuální technikou i dalšími vhodnými pomůckami. Chemická i fyzikální laboratoř umožňuje plnit vzdělávací cíle především formou cvičení, která jsou nedílnou součástí výuky. Odborné učebny výpočetní techniky byly vybaveny počítači průměrné úrovně v postačujícím množství a další výukovou např. projekční technikou. Používaný software byl v souladu s autorskými právy. Pro cizí jazyky, společenskovědní předměty a český jazyk a literaturu slouží odborné učebny se standardním vybavením. Žáci i učitelé mají k dispozici školní knihovnu, která je dle finančních možností více doplňovaná odbornou literaturou a časopisy než beletrií. Učebnice a další studijní materiály nebyly pravidelně využívány jako základní zdroj informací.

Estetické a čisté prostředí i příznivá atmosféra ve třídách přispívala k velmi dobré psychohygieně žáků ve většině vyučovacích hodin. V přírodovědných předmětech měla ještě vyhovující úroveň tehdy, když výrazně převládaly verbální aktivity učitele. Začlenění předmětů do rozvrhu i vlastní průběh výuky odpovídaly psychohygienickým zásadám.

I přes průměrnou úroveň materiálních podmínek k výuce matematiky, cizích jazyků výpočetní techniky a průměrnou úroveň psychohygieny v přírodovědných předmětech, jsou hodnoceny personální, materiální a psychohygienické podmínky výuky celkově ve všech sledovaných předmětech jako velmi dobré.

Český jazyk a literatura

Ve výběru sledovaných hodin byly zahrnuty všechny složky předmětu (mluvnice, sloh, literatura). Ze zápisů v třídních knihách vyplynulo, že je jim i v průběhu roku v rámci týdenní hodinové dotace věnována vyvážená pozornost. Stanovený rozsah písemných slohových prací učebními osnovami je dodržován. Výuka byla pečlivě připravená a strukturovaná s ohledem na specifičnost jednotlivých složek jazyka. Vytčené cíle vycházely z možností žáků a preferovaly rozvíjení jejich vyjadřovacích i písemných dovedností v činnostním pojetí výuky. Převažující frontální přístupy učitelů byly kompenzovány respektováním didaktických zásad, aplikací rozmanitých metod práce i využíváním účelných pomůcek. V hodinách mluvnice převládalo uvědomělé osvojování pravopisných i syntaktických jevů na velmi dobré úrovni. Ve slohu byla účinně rozvíjena komunikační výchova formou diskuse, z níž vyplývaly pluralitní postoje žáků k navozené problematice. Jejich projev byl až překvapivě kultivovaný a promyšlený. V literatuře byl umocněn výchovný aspekt předmětu. Organizace všech hodin směřovala s rozdílnou mírou efektivity ke splnění vytčených cílů.

Neustálá oboustranná komunikace, praktické činnosti žáků, zpětné ověřování jejich znalostí, pozitivní hodnocení, využívání vhodných pomůcek i didaktické techniky, to vše přispívalo k účinné motivaci. Méně pozornosti bylo věnováno rozvíjení sebehodnocení žáků a zadávání netradičních stimulujících domácích úkolů.

Ve třídách byla i přes vysoké nároky učitelů navozovaná příznivá nestresující atmosféra. K pestrosti vyučování přispívali rovněž sami žáci svou aktivitou. V důsledku převažujících frontálních činností bez častější aplikace skupinových či jiných kooperativních technik učení však efektivita práce jednotlivců nebyla vyvážená. I přesto se dařilo velmi dobře rozvíjet širší komunikativní dovednosti alespoň u těch žáků, kteří se dokázali více prosazovat.

Hodiny byly z hlediska kvality jejich organizace, metod a forem práce, motivace a hodnocení, interakce a komunikace velmi vyrovnané. Pohybovaly se v hodnocení na hranici mezi vynikajícími a velmi dobrými. Vzhledem k výše naznačeným rezervám byla celková kvalita vzdělávání předmětu hodnocena jako velmi dobrá.

Matematika

Společným jmenovatelem většiny sledovaných hodin byl jejich klidný průběh a frontální metoda výuky. Přiměřené tempo korespondovalo s cíli i obsahem probíraných témat. Přechody mezi jednotlivými činnostmi byly plynulé. Učitelé vycházeli ze znalostí žáků, učivo bylo podáváno jako logický systém, kterému žáci rozuměli a dokázali nové znalosti aplikovat. Jen s drobnými nedostatky prováděli numerické i grafické řešení příkladů. Použití výrokové logiky a množin při provádění zápisů řešení úloh na tabuli a do sešitů bylo někdy málo promyšlené a neúplné. Učitelé málo dbali na rozvíjení vyjadřovacích schopností žáků. Chybělo větší uplatnění důkazových metod. Většinou byly využívány jen alternativní postupy řešení úloh. V jednom případě v průběhu celé vyučovací jednotky byl nepromyšleným způsobem dán prostor pro samostatné učení žáků. Zde se projevila zvláště výrazně nedostatečná práce s chybou. Jedinými pomůckami byly žáky přinesené hrací kostky a barevná křída, didaktická technika nebyla využívána.

Vstupní i průběžná motivace většinou spočívala v kladení důrazu na věcnou a logickou správnost procvičované látky. Při řešení úkolů byla poskytována pomoc ve formě vhodných doplňujících dotazů učitele. Scházela motivace založená na zábavné a poučné matematice. Také určitý stereotyp ve výkladu nové a procvičování probrané látky nebyl příliš motivující. Hodnocení žáků, pokud se v hodině realizovalo, nebylo dostatečně zdůvodňované.

Výuka probíhala jen s malou aktivní účastí žáků. Vzájemný respekt byl dodržován. Pokud vznikla v průběhu vyučovacích hodin diskuse, byla učitelem řízená. Ukončení diskuse mnohdy probíhalo bez shrnutí poznatků. Úroveň verbální i neverbální komunikace vyučujících byla ve většině případů velmi dobrá. Převládal přátelský a zodpovědný vztah k žákům, kteří se chovali ve vyučování i mimo ně velmi slušně a zdvořile. Ojediněle byl pozorován příliš odtažitý a neosobní vztah učitele k žákům.

Organizace, formy a metody výuky matematiky stejně tak jako motivace a hodnocení měly dobrou úroveň, interakce a komunikace velmi dobrou úroveň. Kvalita výuky matematiky ve sledovaných hodinách byla celkově dobrá.

Cizí jazyky (německý a anglický jazyk)

Z hlediska organizace výuky byly sledované hodiny velmi dobré i průměrné. Jejich struktura odpovídala věku a výukovým cílům. Učitelé většinou důsledně sledovali, čeho mají žáci v průběhu vyučování dosáhnout. Ve většině hodin anglického a německého jazyka věnovali pozornost osvojování gramatického a lexikálního učiva, komplexnímu rozvoji řečových dovedností a vedli žáky k využití jazykových znalostí v běžných situacích každodenního života. K poslechu autentických textů byla účelně užívána audiotechnika, obrazové a nakopírované doplňkové materiály. Pouze v některých hodinách převládal verbální projev učitele nad činnostmi žáků a výuka byla příliš výrazně propojena s mateřským jazykem. Individuální schopnosti žáků byly ve všech hospitovaných hodinách zohledňovány, žáci měli možnost se úspěšně uplatnit. Ve většině hodin učitelé střídali rozmanité metody a snažili se často měnit formy práce. Tím si v průběhu výuky zajišťovali stálou pozornost žáků. Ve většině sledovaných hodin byla výuka řízena účelně s respektováním didaktických zásad. Věcně a odborně bylo učivo interpretováno správně.

Učitelé využívali vstupních i průběžných motivací pouze ojediněle, také interpretace učiva v návaznosti na zkušenosti žáků nebyla zřejmá. Při zadávání úkolů poskytovali žákům pomoc a upozorňovali je na klíčová úskalí. Vědomosti a dovednosti žáků byly většinou prověřovány klasickými metodami společného opakování nebo individuálního zkoušení bez efektivního zapojení ostatních. Hodnocení výkonu žáků, shrnutí učiva nebo analýza opakovaných chyb na konci hodin nebyla prováděna. Zásada přiměřenosti a individuální dispozice jednotlivců byly respektovány.

Vzájemná komunikace byla velmi dobrá, založená na vzájemné důvěře, toleranci a respektu. Snaha žáků diskutovat byla většinou podporována a rozvíjena. Projevy jejich nežádoucího chování nebyly zaznamenány.

Organizace i použité metody a formy práce většinou odpovídaly současným trendům, byly na velmi dobré úrovni. Motivace a hodnocení měly úroveň průměrnou. Interakce a komunikace měla velmi dobrou úroveň stejně tak jako celková kvalita vzdělávání v cizích jazycích.

Společenskovední předměty (dějepis, základy společenských věd, občanská výchova)

Sledované hodiny byly obsahově promyšlené, strukturované v souladu se stanovenými výukovými cíli. Nová látka byla probírána v návaznosti, logických souvislostech a příčinných vztazích. Z hlediska zvolených forem a metod práce se však výrazně lišily a byly hodnoceny od ještě vyhovujících až po vynikající. Stereotypní frontální výuka, spojená sice s vyvozováním znalostí, byla přesto příčinou zhoršování psychohygienických podmínek a úpadku pozornosti žáků. Naopak jinde obsahově náročné tematické celky zvládali žáci aktivně s využitím vhodných pomůcek a didaktické techniky. Zapojovali se do výuky formou skupinových činností, srovnávacích metod práce, individuálního samostudia z učebnice i práce s historickými atlasy. V souladu s charakterem předmětů vyjadřovali vlastní názory a postoje k probírané tematice. Dílčí poznatky společně syntetizovali a aplikovali. Tím byly vytvářeny účinné předpoklady pro jejich trvalejší zapamatování. Ojedinele byla uplatněna metoda výkladu učitele bez aktivní spoluúčasti žáků. Při hodnocení a klasifikaci v hodinách dějepisu byl kladen důraz na věcně správnou interpretaci historických událostí, naopak v občanské nauce a základech společenských věd byla podporována aktivita žáků slovním povzbuzováním.

Vstupní i průběžná motivace byla pozitivně ovlivněna stanovením splnitelných cílů a v některých hodinách tvůrčím pojetím výuky. Didaktická technika, i když využívaná s rozdílnou účinností, přispěla nejen k motivaci žáků, ale i pestrosti a efektivitě vyučování.

V hodinách dějepisu převládala jednostranná komunikace od učitelů k žákům, naopak hodiny ostatních předmětů byly založeny na vyrovnaném dialogu. V nižších ročnících víceletého studijního cyklu dokonce komunikace žáků převažovala. Průběh celé hodiny byl založen na jejich aktivní neformální spoluúčasti.

Organizace, metody a formy výuky byly vzhledem k výrazným odlišnostem v jednotlivých hodinách na dobré úrovni, motivace a hodnocení stejně tak jako interakce komunikace měly úroveň velmi dobrou. Kvalita výuky předmětu byla celkově velmi dobrá.

Přírodovědné předměty (chemie, fyzika, fyzikální seminář)

Většina učitelů stanovila cíle s ohledem na znalosti a dovednosti, které mají žáci získat. Organizace výuky převážně umožňovala sledovat jejich naplnění. Ve fyzice byly často voleny metody a formy práce podporující tvořivost a rozvíjení logického myšlení žáků s ohledem na jejich věk a učební schopnosti. V nižším ročníku byly využity kooperativní formy výuky se soutěživými prvky, ve vyšších ročnících metoda vyvozování a řízeného objevování ve fyzikálním semináři. Dialogický výklad, založený na demonstračních pokusech vyhodnocovaných žáky, podporoval rozvoj jejich rozumových schopností a zajišťoval učitelům zpětnou vazbu o míře pochopení učiva. Ve volitelném předmětu pracovali žáci ve skupinách, diferencovaná výuka umožňovala jejich aktivní zapojení. Na základě vlastních měření a pozorování analyzovali, hodnotili, zpracovávali i syntetizovali výsledky, informace vyhledávali pomocí tabulek. Uvedená metoda podporovala rozvoj jejich tvůrčího myšlení. V hodinách chemie byla vedena výuka frontálním způsobem s převládajícími verbálními aktivitami učitele. Žáci pasivně přijímali předkládané poznatky a jen málo se podíleli na vyučovacím procesu. Takto vedené hodiny se

vyznačovaly nedostatky v oblasti rozvoje komunikativních dovedností žáků a volbě metod umožňujících aktivní učení, práci s textem a tvořivost.

Nové učivo vždy navazovalo v logických souvislostech na znalosti žáků. Srozumitelný výklad byl doplněn demonstračními pokusy, či účelně použitou audiovizuální technikou. Úvodní orientační opakování neposkytovalo učitelé účinnou zpětnou vazbu, pokud probíhalo živelně. Žáci hromadně odpovídali na dotazy, správné odpovědi nebyly individuálně hodnoceny. Ve většině hodin fyziky byli žáci vynikajícím způsobem motivováni, aktivně se podíleli na vlastním vzdělání. Ojediněle nebylo pomalé tempo žáků v nižším ročníku zohledňováno při výkladu i pořizování zápisu.

Žáci respektovali stanovená pravidla a osobnost učitelů. Pozornost věnována rozvoji komunikativních dovedností v jednotlivých hodinách byla odlišná, většinou převažovala její velmi dobrá úroveň. Jasně a srozumitelné otázky motivovaly žáky k aktivitě, diskusi, vyjadřování názorů, vhodně byla využita práce s chybou. Otevřená, oboustranně vstřícná komunikace vytvářela příznivou pracovní atmosféru ve většině sledovaných hodin. Ojediněle měli učitelé k žákům odtažitý vztah, který se projevil v jednostranné komunikaci směřující od učitele k žákům.

Organizace, metody a formy výuky se lišily od vynikajících po ojediněle ještě vyhovující. Převážná většina hodin byla organizována ve prospěch činností žáků. Celkově byla tato oblast na velmi dobré úrovni. Motivace a hodnocení i interakce a komunikace byla celkově velmi dobrá. Kvalita výuky sledovaných hodin přírodovědných předmětů je celkově velmi dobrá.

Informatika a výpočetní technika

Hodiny byly promyšlené s ohledem na splnění vytčených cílů. Učitelé nadstandardně využívali různých výukových metod spojených s praktickou obsluhou počítačů, žáci s obslužnými programy výborně pracovali a měli základní znalosti o struktuře a činnosti počítače. Jsou seznámeni se základními pojmy informatiky jako vědy, o zákonitostech vzniku přenosu, uchování, zpracování, sdělování a využití informací. Dokázali odstranit běžné kolapsy vyučovaného programu a učitelé vynikajícím způsobem dovedli této situaci využít k demonstraci práce s chybou a v důsledku toho ještě lepšímu poznání počítačů žáky. Získané velmi dobré znalosti žáci úspěšně uplatňují v různých soutěžích.

Ve většině sledované výuky byla motivace založena na příkladech z praxe. V některých hodinách pozitivní motivační funkci měla vhodně navozená diskuse. Také systém problémových otázek kladených žákům učitelé zvyšoval jejich zájem o probírané učivo. Při zjištění chybného postupu řešení náročnější úlohy byla situace analyzována a vhodným způsobem provedena příslušná náprava za pomoci učitele. Průběžné i závěrečné hodnocení činnosti žáků bylo spravedlivé, zdůvodněné a tím přispělo k pozitivnímu posilování.

Žáci respektovali pravidla komunikace definovaná pro výuku v odborné počítačové učebně a pravidla daná vnitřním řádem školy. Pěkný přátelský vztah mezi učitelé a žáky přispíval k vytváření pozitivního pracovního prostředí. Učitelé iniciovali ve sledovaných hodinách aktivní zapojení žáků a tato jejich snaha byla převážně akceptována. Verbální a neverbální vzájemná komunikace byla na velmi dobré úrovni, nebyly zřejmé projevy nežádoucího chování.

Organizace, formy a metody výuky výpočetní techniky stejně tak jako motivace a hodnocení měly vynikající úroveň. Interakci a komunikaci měla úroveň velmi dobrou. Celková kvalita výuky výpočetní techniky ve sledovaných hodinách byla na vynikající úrovni.

Hodnocení kvality vzdělávání

Kvalita vzdělávání sledovaných předmětů, v důsledku velmi dobrého plánování a přípravy učitelů na vyučování, jejich optimální pedagogické a odborné způsobilosti, velmi dobré organizace výuky a aplikace převažujících tvůrčích metod a forem práce, vhodné motivace a otevřené interakce a komunikace mezi učiteli a žáky, byla hodnocena na velmi dobré úrovni.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepce školy je vypracovaná bez analýzy výchozího stavu a bližší specifikace časového úseku, pro který má sloužit. V úvodní části má spíše proklamativní charakter. Hlavní záměry konkretizují činnost školy v oblasti řízení, ekonomiky, personální politiky, systému výuky a materiálního vybavení školy. V nich je zdůrazněna decentralizace řízení, zvyšování kompetencí poradních orgánů ředitele, pravomocí studentů, stabilizace a motivace zaměstnanců, modernizace výuky a zkvalitňování materiálních podmínek školy. Při inspekci bylo zjištěno, že se daří hlavní záměry s rozdílnou efektivitou v jednotlivých oblastech realizovat. Z koncepce vychází funkční roční plán práce, který respektuje stanovené termíny MŠMT ČR týkající se organizace hlavních úkolů v průběhu školního roku. Je doplněn harmonogramem nejdůležitějších akcí školy a plány činností na úseku výchovného poradenství, protidrogové koordinace a činnosti metodických orgánů. Bezprostřední úkoly jsou stanoveny v termínovaných měsíčních plánech s uvedením odpovědnosti za jejich splnění. Aktuální výsledky činnosti školy jsou projednávány na pedagogických radách a poradách, ale jsou méně důsledně provázané s kontrolním systémem a hodnocením zaměstnanců i žáků.

Škola vyučuje studijní obory 79-41-K 001 Gymnázium. Rozhodnutím MŠMT ČR o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení čj. 31 269/98-21 ze dne 16. 11. 1998 s účinností od 1. 9. 1998 byla stanovena délka čtyřletého a osmiletého studijního cyklu. V rozporu s uvedeným dokladem bylo v době inspekce realizováno dobíhající sedmileté studium. Na základě uvedeného zjištění Českou školní inspekcí ředitel operativně jednal se zřizovatelem školy. Vydáním nového Rozhodnutí MŠMT ČR čj. 15 420/2000-21 ze dne 23. 3. 2000 s účinností od 1. 3. 2000 byla provedena změna zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení. Před uzavřením inspekce byla realizovaná délka studia uvedena do souladu s platným dokumentem.

Nabídka volitelných předmětů, vhodně doplňujících výuku některých sledovaných předmětů, umožňuje profilaci žáků ve vyšších ročnících podle jejich zájmu a v souladu s podmínkami školy. Talentovaným žákům je umožněna účast v četných jazykových, společenskovedních i přírodovědných olympiádách a soutěžích. Bohatá mimoškolní kulturní i jiná činnost spolu s organizací zájmových kroužků přispívá k všestrannému rozvoji osobnosti. V činnosti školy má svůj prostor oblast výchovného poradenství a protidrogové prevence.

Koncepční záměry školy se daří částečně naplňovat prostřednictvím krátkodobého plánování s rozdílnou mírou efektivitu na jednotlivých úsecích. Plánování je pojato jako ucelený systém v jednotlivých oblastech práce školy. Vzhledem k výše uvedeným nedostatkům má plánování dobrou úroveň.

Organizování

Organizace činnosti školy je realizovaná v souladu s organizačním řádem vypracovaným pro místní podmínky. Z organizačního schéma nevyplývá systematizace delegovaných pravomocí zaměstnancům, postavení pedagogické rady, rozšířeného vedení školy, metodických komisí, výchovného poradenství a žákovské samosprávy v návaznosti na jim přidělené kompetence. Řád je doplněn obecně deklarovanými činnostmi administrativního a správního charakteru. Povinnosti zaměstnanců jsou v souladu s Pracovním řádem MŠMT ČR pro zaměstnance škol a školských zařízení čj. 16969/96-42 zřetelně a přehledně rozpracovány s ohledem na místní podmínky pracoviště s uvedením jejich povinností i kompetencí.

Na organizační řád navazuje školní řád, který obsahuje práva i povinnosti žáků, je zpracován velmi detailně a doplňuje částečně i vnitřní klasifikační předpis v oblasti četnosti a způsobu klasifikace žáků. Organizace pracovního týdne včetně přestávek je stanovena prostřednictvím rozvrhu hodin.

Rozvrh hodin je v podstatě sestaven v souladu s vyhláškou o středních školách, až na třídu kvintu, kde jednou v týdnu, a to každé úterý, byl porušován § 14 odst. 1 vyhlášky MŠMT ČR č. 354/1991 Sb., o středních školách, ve znění pozdějších předpisů. Vyučování bylo zahajováno v 6.45 hodin a povolený počet osmi vyučovacích hodin v tomto dni byl navýšen o jednu hodinu.

Při organizaci opravných maturitních zkoušek bylo zjištěno, že jeden žák, kterému byla povolena ve školním roce 1998/99 celá opravná maturitní zkouška, nepsal písemnou práci z českého jazyka. Nebylo mu proto umožněno vykonání kompletní zkoušky z uvedeného předmětu. Došlo k porušení § 9 odst. 3 vyhlášky 442/91 Sb., o ukončování studia ve středních školách a učilištích.

Vnitřní informační systém uvnitř školy je zajištěn běžným způsobem prostřednictvím porad, pedagogických rad i individuálním osobním kontaktem pracovníků s vedením školy. Z kontrolní činnosti při orientační inspekci bylo shledáno, že je méně účinný v oblasti předávání sjednocujících pokynů pro řádné vedení povinné dokumentace školy, kde byly zjištěny četné nedostatky. V informování žáků hrají významnou roli třídní učitelé, výchovný poradce a protidrogový koordinátor. K vzájemnému informování mezi vedením školy a žáky dochází prostřednictvím ustaveného Studentského parlamentu pravidelně vždy před pedagogickou radou a operativně dle vzájemné potřeby. Zajímavosti ze života školy poskytují studentské nástěnné noviny s mnohaletou tradicí nazvané „GNOSE.“

Zákonní zástupci žáků jsou informováni o výsledcích výchovy a vzdělávání pravidelně na třídních schůzkách. Průběžná informovanost prostřednictvím studijních průkazů je ve vyšších ročnících sporadická a v nižších ročnících víceletého gymnázia méně účinná. I když bylo rozhodnutím pedagogické rady ze 22. 2. 2000 stanoveno, že všechny známky budou v primě - kvartě zapisovány žákům do studijních průkazů, v průběhu inspekce bylo zjištěno, že ve všech předmětech toto rozhodnutí nebylo akceptováno. K informovanosti v oblasti další profesní orientace žáků mohou rodiče i žáci využívat konzultační hodiny nabízené výchovným poradcem. Škola se zapojuje dále do Peer programu a spolupracuje podle potřeb s mimoškolními poradenskými institucemi.

Výroční zpráva za školní rok 1998/99 vypracovaná v souladu s § 17e odst. 2, 3, a 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů spolu s rozbohem hospodaření za kalendářní rok je velmi podrobná a má vysokou vypovídací hodnotu. Neúplný údaj uvedla v základní charakteristice školy, kde není zmíněný realizovaný sedmiletý studijní cyklus. Na veřejnosti se škola prezentuje četnými mimoškolními aktivitami i Ročenkou Gymnázia T. G. M. Zastávka.

Organizační struktura je rámcově stanovena a umožňuje řízení všech oblastí školy. Velmi dobře a neformálně pracují metodické a poradní orgány. Rezervy zůstávají v oblasti průběžné informovanosti rodičů o výsledcích výchovy a vzdělávání žáků, informovanosti pedagogických pracovníků o jednotném vedení povinné dokumentace a v dodržování obecně závazných právních předpisů. Celkově je organizování na dobré úrovni.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitel školy preferuje demokratický styl řízení. V této oblasti se opírá o rozšířené vedení školy, na něž deleguje některé své kompetence. Předsedové předmětových komisí sestavují tematické plány a garantují návaznost učiva mezi jednotlivými ročníky. Poskytují konzultace začínajícím učitelům i kolegům vyučujícím předmět bez odborné způsobilosti. Respektuje a realizuje jejich požadavky na doplnění pomůcek, odborné literatury a časopisů. Podporuje iniciativu ostatních pedagogů, efektivně využívá jejich odbornou způsobilost v přidělování pracovních úvazků a umožňuje jim další vzdělávání rozmanitými formami studia. Inicjuje jejich seberealizaci ve škole i prostřednictvím rozmanitých mimoškolních aktivit, které jsou velmi četné a mají vynikající úroveň. Posiluje autoritu výchovného poradce a protidrogového koordinátora v oblasti spolupráce s třídními učiteli, žáky i jejich rodiči.

Ke spravedlivému hodnocení práce učitelů je vypracován vnitřní platový předpis podložený kritérii hodnocení a doplněný metodikou pro přidělování dalších složek platu v podobě odměn, přesčasové práce, příplatku za třídnictví. Kritéria hodnocení neobsahují všechny složky kontrolní činnosti a v těch oblastech, kde byly shledány nedostatky, nebyla účinná provázanost kontrolního systému s motivací zaměstnanců. Příznivá atmosféra na pracovišti i budování vstřícných interpersonálních vztahů významně přispívá ke stabilitě pedagogického sboru.

Celkově má vedení a motivování pracovníků s ohledem na velmi dobrou kvalitu vzdělávání rovněž velmi dobrou úroveň.

Kontrolní mechanismy

Kontrola vychází z plánu kontrolní činnosti ředitele školy a jeho zástupce v závislosti na vzájemném rozdělení kompetencí. V souladu s měsíčním harmonogramem kontrol se ředitel více zaměřuje na organizaci a bezproblémový chod školy. V kompetenci zástupce ponechává hlavním dílem kontrolu pedagogické oblasti se vším, co s ní souvisí. V průběhu inspekce bylo zjištěno, že nedostatečná operativní zpětná vazba o zjištěných nedostatcích neumožňuje jejich účinné odstraňování v závislosti na motivaci zaměstnanců. Dokladem toho je například nedůsledné a nejednotné vedení třídních knih a výkazů, v nichž byly shledány četné administrativní i faktické nedostatky.

Výkyvy v práci a chování žáků jsou projednány dle jejich charakteru v poradním sboru ředitele školy, na pedagogické radě a v závažných případech s rodiči žáků.

Jednou z hlavních forem kontrolní činnosti pedagogických pracovníků a plnění učebních osnov jsou hospitace. Jsou realizovány v průběhu celého školního roku a jejich četnost splňuje minimálně jednu hospitaci u každého učitele. Z hospitací jsou vedeny zápisy s uvedením nedostatků a doporučení, která pedagogové stvrzují podpisem. Málo pozornosti je touto formou věnováno kvalitě výuky začínajících pedagogů.

Pro hodnocení práce žáků nejsou vytvořeny evaluační nástroje. Ke zpětné vazbě slouží výsledky maturitních zkoušek, přijímacího řízení žáků na vysokých školách a v průběhu studia umístění žáků v rozmanitých soutěžích a olympiádách, kterých se škola pravidelně a často úspěšně účastní.

Závěry z výsledků kontrol prováděných jinými institucemi jsou respektovány a je sjednávána jejich okamžitá náprava.

Kontrola směrem k výstupním výsledkům žáků je systematická, účinná a motivující. Naopak na ostatních úsecích činnosti je realizována s rozdílnou pružností a důsledností. Méně vyhovující je rovněž zpětná vazba v závislosti na výsledcích kontrolní činnosti. Kontrolní mechanismy proto mají celkově dobrou úroveň.

Hodnocení kvality řízení

Vzhledem k poměrné vyrovnanosti pozitiv a negativ ve sledovaných oblastech řízení školy a v dodržování obecně závazných právních předpisů, jejichž porušení jsou obsahem protokolu o kontrole, je celkově kvalita řízení na dobré úrovni.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

- **Výuka v realizovaných studijních cyklech se řídí níže uvedenými učebními plány MŠMT ČR**

Sedmiletý studijní cyklus (sexta, septima): Generalizovaný učební plán MŠMT ČR (GUP) čj. 20 060/94-23 a upraveným pod čj. 25 048/95-21-23 s platností od 1. 9. 1996

Osmiletý studijní cyklus (prima - kvinta): Generalizovaný učební plán MŠMT ČR (GUP) čj. 20 594/99-22 s platností od 1. 9. 1999

Čtyřletý studijní cyklus (1. ročník): Generalizovaný učební plán MŠMT ČR (GUP) čj. 20 594/99-22 s platností od 1. 9. 1999

Čtyřletý studijní cyklus (2. a 3. ročník): Generalizovaný učební plán MŠMT ČR (GUP) čj. 20 060//94-23 a upraveným pod čj. 25 048/95-21-23 s platností od 1. 9. 1996

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace školy podle § 38a odst. 1 zákona č. 29/1984 sb., o soustavě základních a středních škol vyšších odborných škol (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů
- Rozhodnutí MŠMT ČR o zařazení školy do sítě škol, předškolních a školských zařízení čj. 31 268/98-21 ze dne 16. 11. 1998, čj. 15 420/2000-21 ze dne 23. 3. 2000 s platností od 1. 3. 2000
- Výkaz o gymnáziu-střední odborné škole-konzervatoři ke 30. 9. 1999
- Schválené učební dokumenty a rozpracované učební plány pro realizované studijní cykly
- Koncepce Gymnázia T. G. Masaryka Zastávka
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1998/99
- Rozbor hospodaření Gymnázia T. G. Masaryka Zastávka za rok 1998
- Ročenka Gymnázia T. G. M. Zastávka 1998 - 1999
- Roční plán práce na školní rok 1999/2000, operativní měsíční plány

- Plán hospitační a kontrolní činnosti
- Hospitační záznamy vedení školy
- Zápisy z předmětových komisí
- Plán výchovného poradenství
- Časově tematické plány pro jednotlivé hospitované předměty
- Organizační řád
- Vnitřní klasifikační předpis
- Kritéria hodnocení práce zaměstnanců školy
- Dotazníky pro rodiče žáků pěti náhodně vybraných tříd a pro ředitele školy
- Hospitační záznamy České školní inspekce
- Přehledy volitelných předmětů a pokyny vedení školy k organizaci výběru z nabídky
- Vnitřní platový předpis o práci přesčas
- Zápisy z porad a předmětových komisí

ZÁVĚR

Velmi dobrá úroveň výuky sledovaných předmětů vyplývá z kvalitních podmínek školy a svědomité práce pedagogů i předmětových komisí. Převažující činnostní pojetí výuky v souladu s učebními dokumenty a ve spojení s bohatými mimoškolními aktivitami přispívá k všestrannému rozvoji žáků.

Ve výchovně vzdělávací práci školy se pozitivně odráží velmi dobré vedení a motivování zaměstnanců. Participační styl řízení měl dobrou úroveň v ostatních sledovaných oblastech řízení školy, méně efektivně se projevil v kontrolní činnosti. V důsledku toho byly zjištěny i závažnější nedostatky v nedodržení obecně závazných právních předpisů a úrovni vedení povinné dokumentace. Kvalita řízení školy byla celkově dobrá.

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu jsou využívány efektivně v souladu s jejich určením.

Od poslední inspekce provedené 6. 2. 1996 nebyl zaznamenán posun ke z kvalitnění vedení povinné dokumentace. S přihlédnutím ke zjištěným dílčím nedostatkům v oblasti řízení hodnotí ČŠI činnost školy celkově jako dobrou.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Ludmila Šimáčková	L. Šimáčková vr.
Členové týmu	RNDr. Marie Machálková	Marie Machálková vr.
	RNDr. Vladislav Milink	Vladislav Milink vr.
	Mgr. Zdeňka Nešetřilová	Zdeňka Nešetřilová vr.

V Brně dne 10. dubna 2000

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 25. 4. 2000

Razítko

PhDr. Petr Kroutil

PhDr. Petr Kroutil
Podpis ředitele

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI

Školský úřad	15. 5. 2000	95/2000
Zřizovatel	15. 5. 2000	96/2000
Rada školy	nebyla zřízena	

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
ne		